

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTRAS

**ĮSAKYMAS
DĖL VALSTYBĖS LŪKESČIŲ, SUSIJUSIŲ SU „LIETUVOS ENERGIJA“, UAB, ĮMONIŲ
GRUPĖS VEIKLA**

2018 m. balandžio *13* d. Nr. 1K-*150*
Vilnius

Vadovaudamasis Valstybės turinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo valstybės valdomose įmonėse tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. birželio 6 d. nutarimu Nr. 665 „Dėl Valstybės turinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo valstybės valdomose įmonėse tvarkos aprašo patvirtinimo“, 17 punktu,

p r i t a r i u Raštui dėl valstybės lūkesčių, susijusių su „Lietuvos energija“, UAB, įmonių grupės veikla (pridedama).

Finansų ministras

Vilius Šapoka

Parengė

A. Sinkevičienė
Asta Sinkevičienė

2018 04 12

FM Teisės departamento
direktorius

E. Kašėta
Evaldas Kašėta

2018 04 15

Valstybės sekretorius

J. Kondrotaitė
J. Kondrotaitė

V. Šapoka
2018 04 12
įsakymas dėl valstybės lūkesčių LE

PRITARTA

Lietuvos Respublikos finansų ministro

2018 m. balandžio 13 d. įsakymu Nr. 1K-15D

RAŠTAS DĖL VALSTYBĖS LŪKESČIŲ, SUSIJUSIŲ SU „LIETUVOS ENERGIJA“, UAB, ĮMONIŲ GRUPĖS VEIKLA

Įmonės veiklos kryptys

„Lietuvos energija“, UAB, energetikos įmonių grupės (toliau – Įmonių grupė) veikla apima elektros ir šilumos energijos gamybą, tiekimą, prekybą elektros energija ir jos skirstymą, prekybą gamtinėmis dujomis ir jų skirstymą, taip pat elektros energetikos ūkio priežiūrą ir plėtrą.

Įmonių grupė valdo ir eksploatuoja svarbiausius Lietuvos elektros energijos gamybos pajėgumus, užtikrinančius energijos tiekimo saugumą, visą šalies teritoriją apimančią skirstomąją tinklą ir aptarnauja daugiau kaip 1,6 mln. vartotojų visoje Lietuvoje, siūlo elektros tiekimo paslaugas klientams užsienyje, taip pat eksploatuoja 8,5 tūkst. km skirstomųjų dujotiekių, dujas tiekia daugiau kaip 560 tūkst. klientų, įgyvendina strateginę reikšmę turinčius plėtros projektus, siekia Nacionalinės energetikos strategijos tikslų.

Įmonių grupę sudaro: elektros ir šilumos gamybos bendrovė „Lietuvos energijos gamyba“, AB, AB „Energinės skirstymo operatorius“, UAB „Lietuvos dujų tiekimasis“, UAB LITGAS, UAB *NT Valdos*, UAB „Transporto valdymas“, UAB „Energinės tiekimasis“, UAB „VAE SPB“, UAB Energetikos paslaugų ir rangos organizacija, UAB Duomenų logistikos centras, UAB Technologijų ir inovacijų centras, UAB Verslo aptarnavimo centras, UAB Elektroninių mokėjimų agentūra, UAB Energinės sprendimų centras, *SlA Geton Energy*, *OU Geton Energy*, *Geton Energy sp.z.o.o.*, UAB „Eurakras“, *Tuulueenergia OU*, Lietuvos energijos paramos fondas.

Lietuvos Respublikos finansų ministras 2013 m. birželio 7 d. įsakymu patvirtino, o 2017 m. birželio 1 d. įsakymu atnaujino energetikos įmonių grupės korporatyvinio valdymo modelio gaires, kuriomis nustatomi bendri korporatyvinio valdymo principai Įmonių grupei. Taikant korporatyvinio valdymo principus ir modelį siekiama įvertinti suinteresuotų šalių lūkesčius, suderinti juos tarpusavyje ir susieti su pamatuojamais tikslais ir rodikliais. Pagrindinė korporatyvinio valdymo įgyvendinimo ir palaikymo priemonė yra integruota valdymo ir kontrolės sistema, kurios paskirtis – užtikrinti savalaikį ir efektyvų tikslų pasiekimą bei jų atitiktį suinteresuotų šalių lūkesčiams.

Patronuojanti grupės įmonė – „Lietuvos energija“, UAB (toliau – Bendrovė), yra atsakinga už skaidrų grupės veiklos valdymą ir koordinavimą, efektyvumo didinimą, siekiant teikti konkurencingas paslaugas klientams ir socialiai atsakingą ilgalaikės vertės valstybei didinimą.

Veiklos lūkesčiai ir vertinimas

Strateginės veiklos kryptys

Įmonių grupės veiklos kryptys 2018–2025 m. – tvari, socialiai atsakinga plėtra, toliau kuriant modernią, globaliai konkurencingą energetikos bendrovę. Akcininkas tikisi nuoseklaus ir tvaraus Įmonių grupės augimo, kad modernizuojant energetinę infrastruktūrą ir stiprinant naujosios energetikos kompetencijas būtų skatinamas tarptautinis Bendrovės ir šalies konkurencingumas.

Pridėtinės vertės Lietuvos ekonomikai kūrimas vykdant plėtrą

Įmonių grupei ir toliau svarbu išlikti pažangos ir efektyvumo lyderiu energetikos sektoriuje siekiant kurti pridėtinę vertę Lietuvos ekonomikai. Vykdamas plėtrą svarbu užtikrinti tvarumą, tarpusavyje subalansuojant strateginės generacijos projektų įgyvendinimo, infrastruktūros valdymo, žaliosios energetikos plėtros veiksmus, diegiant pažangius energetikos sprendimus ir plečiant komercinės organizacijos veiklos kryptis:

- Strateginės generacijos kryptis: prisidedama prie Nacionalinės energetikos strategijos įgyvendinimo vykdant esamų ar naujų generacijos pajėgumų plėtrą ir palaikymą, taip pat sisteminių (rezervo, balansavimo ar kt.) paslaugų teikimą.
- Tinklų infrastruktūros plėtra: užtikrinamas pažangių sprendimų diegimas, infrastruktūros apimties atitiktis aktualiems klientų poreikiams, jos efektyvumas vertinant pagal kainą ir kokybę ir iki 2025 m. planuojamas užbaigti skirstomojo elektros tinklo skaitmenizavimas.
- Žaliosios generacijos kryptis: rinkos sąlygomis pagrįstos investicijos, svariai prisidedama prie Nacionalinės energetikos strategijoje įvardytų žaliosios generacijos tikslų įgyvendinimo;
- Paslaugų kryptis: teikiamos esamos ar kuriamos naujos – pažangios (naujosios generacijos) paslaugos orientuojantis į modernių – šiuolaikiškus vietinės ir globalios rinkos poreikius atitinkančių sprendimų įgyvendinimą, kurie užtikrintų tvarų konkurencingumą ir nuolatinį augimą.

Įgyvendinant kiekvieną įvardytą kryptį – siekti neapsiriboti vietine rinka, o esant prielaidoms ir galimybėms siekti regioninio ar tarptautinio konkurencingumo taikant partnerystės su technologijų kompanijomis, tarptautinėmis energetikos bendrovėmis ar finansų institucijomis principus.

Be gamybos pajėgumų ir infrastruktūros plėtros investicijų, leidžiančių užtikrinti efektyvią energetikos srities veiklą, šalies ūkio konkurencingumą, kokybiškų energetikos paslaugų teikimą, Įmonių grupė turėtų tęsti Bendrovės skaitmenizacijos programą ir investavimą į startuolius, vystančius naujas paslaugas energetikoje.

Bendrovė taip pat turi tęsti iniciatyvos taikyti naujausias technologijas ir diegti inovacijas įgyvendinimą. Taip glaudžiai bendradarbiaujant su vietiniu ir tarptautiniu verslu bei mokslu būtų kuriamas potencialas inovatyvių energetikos produktų ir paslaugų eksportui. Diegdama energinio efektyvumo sprendimus Įmonių grupė mažintų klientų išlaidas energijai ir taip didintų jų konkurencingumą vidinėje ir tarptautinėje rinkose.

Vertės grandinės stiprinimas didinant veiklos efektyvumą ir gerinant paslaugų kokybę

Prieinamos, patikimos, šiuolaikiškus klientų poreikius atitinkančios ir kokybiškos paslaugos bei konkurencingos energijos kainos klientams turi išlikti Įmonių grupės prioritetu. Svarbus nuoseklus tinklo patikimumo rodiklių (elektros ir dujų SAIDI ir SAIFI) gerinimas, naujų vartotojų prijungimo prie elektros ir dujų tinklų terminų trumpinimas, tinklo ir valdymo procesų skaitmenizavimas („smart meter“ ir kiti išmanūs sprendimai) bei paskirstytosios generacijos sprendimų įgyvendinimas.

Bendrovė ir toliau turi siekti gryninti veiklas atsisakydama nepagrindinių veiklų ir efektyvindama tiek pagrindines, tiek aptarnavimo ir palaikymo funkcijas, plėsti ir diversifikuoti pagrindinių veiklų portfelį. Taip pat Įmonių grupė turi aktyviai dalyvauti Nacionalinės energetikos strategijos įgyvendinimo procese siekdama užtikrinti Lietuvos energetikos sektoriaus vystymąsi ir integravimąsi į europinius energetikos tinklus.

Bendrovė turėtų toliau ieškoti galimybių didinti elektros energijos gamybos apimtis ir investuoti į energijos gamybą iš atsinaujinančių energijos šaltinių (AEI), apimdama naujų vėjo jėgainių parkų ir kitų AEI plėtrą bei Įmonių grupės valdomos žaliosios generacijos konsolidavimą, investicijas vertės grandinėje skirdama ne tik Lietuvai, tačiau ir regiono ar kitoms šalims.

Bendrovė 2018–2025 m. strategijos įgyvendinimo etape toliau turi užtikrinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytą nuosavo kapitalo grąžą (ROE), kuri 2016–2018 m. laikotarpiu nustatyta ne mažesnė nei 5,7 procento. Vykdam investavimą už Lietuvos ribų, turėtų būti adekvačiai įvertintos su tuo susijusios rizikos ir užtikrinta atitinkama kapitalo grąža. Įmonių grupė turi išlaikyti nuoseklų dividendų politikos vykdymąⁱ, derindama valstybei strategiškai svarbaus investavimo vykdymą (pvz., kogeneracinių jėgainių projektų finansavimo užtikrinimą, Kruonio HAE plėtrą ar kita) su skolos padidėjimo rizikos valdymu iki naujųjų pajėgumų eksploatacijos pradžios, atitinkamai dividendais į valstybės biudžetą ilguoju laikotarpiu išmokėti vidutiniškai nuo 60 iki 85 procentų Įmonių grupės paskirstytinojo pelno.

Investuojant tikslinga tęsti subalansuoto finansavimo priemonių taikymą: 1) siekti optimalios skolinto ir nuosavo kapitalo struktūros bei diversifikuoti grupės veiklos finansavimo šaltinius pasitelkiant ir tarptautinių finansų rinkų priemones, 2) esant galimybei sukurti papildomą vertę akcininkui ir naudą visuomenei iš partnerystės su privačiu kapitalu, 3) skirti dalį uždirbto pelno pagrindinėms veikloms vystyti taip užtikrinant akcininko, klientų ir darbuotojų lūkesčių išpildymą. Siekiant optimalaus Įmonių grupės finansinių skolų lygio turėtų būti laikomasi šių rodiklių: finansinių skolų ir nuosavybės santykinis dydis neturėtų viršyti 1,0, o Įmonių grupės finansinės skolos ilguoju laikotarpiu turėtų išsilaikyti ne daugiau nei 4 metinių pelnų prieš mokesčius, palūkanas, nusidėvėjimą ir amortizaciją (EBITDA) lygio.

Gerosios valdymo praktikos pavyzdys

Įmonių grupė ir toliau turi vadovautis Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO), *Baltic Institute of Corporate Governance (BICG)*, NASDAQ ir LUXEMBOURG biržų reikalavimais ir geriausiomis tarptautinėmis įmonių valdymo praktikomis taip rodydama sektiną pavyzdį kitoms valstybės valdomoms įmonėms. Įmonių grupė turi išlaikyti korporatyvinio valdymo brandos lygį ir aukščiausią Valdymo koordinavimo centro vertinimu suteikiamą Korporatyvinio valdymo lygio indeksą. Įmonių grupė, vadovaudamasi Skaidrumo gairėmisⁱⁱ, privalo visoje savo veikloje taikyti aukščiausius skaidrumo standartus ir depolitizuotos veiklos principus. Dėl didesnio skaidrumo ir gerosios praktikos pavyzdžio kitoms valstybės valdomoms įmonėms, akcininko nuomone, Bendrovės antriniai juridiniai asmenys taip pat turi siekti Skaidrumo gairėse apibrėžtų principų, t. y. viešai skelbti apibendrintą informaciją (išskyrus jautrią komercinę informaciją) apie savo strategines kryptis, valdymo ir priežiūros organų sudėtį, finansinius ir veiklos rezultatus, darbuotojų darbo užmokestį ir kolegialių organų atlygį. Taip pat svarbu išlaikyti kryptingą centralizuotą aptarnavimo ir palaikymo veiklų modelį, toliau tęsti Veiklos meistriškumo (angl. *Operational Excellence*) programą taip siekiant gerinti vidinius procesus didinant veiklos efektyvumą ir gerinant kokybę.

Skaidri, atsakinga ir vertybėmis grįsta veikla

Įmonių grupės tvarios vertės kūrimas neįsivaizduojamas be skaidrios ir socialiai atsakingos veiklos, vertybėmis ir etikos normomis grįsto sprendimų priėmimo. Be to, Įmonių grupė turi būti atsakingas ir konkurencingas darbdavys – išlaikyti ir ugdyti darbuotojų kompetencijas, kryptingai investuoti į aukštą kvalifikaciją, vystyti rinkos sąlygas atitinkančią kompetencijos ir motyvacijos, pamainumo bei talentų pritraukimo sistemas, kurios leistų organizacijai efektyviai veikti globalios konkurencijos sąlygomis ir kurti ilgalaikę vertę Lietuvos ekonomikai.

Atskaitomybė

Bendrovės ir Įmonių grupės priežiūros organui Stebėtojų tarybai tikslinga išlaikyti esamą praktiką ir periodiškai kas ketvirtį pateikti akcininkui (Finansų ministerijai) apibendrintą Įmonių grupės veiklos ataskaitą.

Akininkas tikisi, kad Įmonių grupės valdymo bei priežiūros organai ir toliau tęs gerąją įmonių valdysenos praktiką ir kartą per metus atliks savo veiklos vertinimą, taip pat sutars dėl tolesnių veiksmų siekiant tobulinti šių valdymo ir priežiūros organų veiklą.

FINANSŲ MINISTERIJA
 Vilnius, Lietuva
 2018-04-12

ⁱ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. sausio 14 d. nutarimas Nr. 20 „Dėl dividendų už valstybei nuosavybės teise priklausančias bendrovių akcijas ir valstybės įmonių pelno įmokų“

ⁱⁱ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. liepos 14 d. nutarimas Nr. 1052 „Dėl Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašo patvirtinimo“

A. Sinkevičienė
 Asta Sinkevičienė
 2018 04 12

Įmonių grupės
 I. K. Vidmantis

20180412

20180412

FINANSŲ MINISTERIJA
 Vilnius, Lietuva
 2018 04 12